

Vroegtijdig schoolverlaten in Vlaams onderwijs

Inhoudstafel

- ▶ Wat is vroegtijdig schoolverlaten?
- ▶ Voorgeschiedenis
 - Europa
 - Vlaanderen
- ▶ Vroegtijdig schoolverlaten
- ▶ Monitoring in Vlaanderen
- ▶ Cijferrapport VSV
- ▶ Steden- en gemeenterapporten VSV
- ▶ Databundels VSV

Wat is vroegtijdig schoolverlaten?

► VSV = een niet-leerplichtige leerling die zonder de volgende kwalificaties het secundair onderwijs verlaten heeft:

→ Diploma SO

→ Studiegetuigschrift 2de jaar van de derde graad BSO

→ Certificaat DBSO

→ Certificaat leertijd (SYNTRA)

→ BuSO (OV3 en OV4)

Voorgeschiedenis Europa

- ▶ **Europees 2020-strategie:** < 10% VSV (EAK-indicator)
- ▶ Waarom?
 - Essentieel voor werkgelegenheid,
 - Economische groei,
 - Sociale cohesie

Voorgeschiedenis Vlaanderen

- ▶ Vlaamse reactie op Europees 2020-strategie
 - PACT 2020: halvering % VSV op 2008 tegen 2020
 - = 8,6% → 4,3% (EAK-indicator)
- ▶ Actieplan spijbelen (2006)
- ▶ Actieplan spijbelen en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag (2012)
- ▶ Actieplan vroegtijdig schoolverlaten (2013)
- ▶ Vlaanderen Conceptnota Samen tegen Schooluitval (2015)

Voorgeschiedenis Vlaanderen

► **Doel:** Iedere jongere gekwalificeerd aan de eindmeet = een minimale kwalificatie voor iedereen

► **Wat is een minimale kwalificatie?**

- 20ste eeuw stijgende scholarisatie
- Norm is verschoven van BaO naar SO
- Door Wet van 1983: verlenging leerplicht tot 18 jaar
- Dit als gevolg van problematisering van ongekwalificeerde uitstroom vanaf jaren '70 (gelinkt aan werkloosheid)
- Is de norm opnieuw aan het verschuiven? 45% in HO

Vroegtijdig schoolverlaten

- ▶ **Systeemkenmerken van Vlaams onderwijs dat VSV beïnvloeden**
- ▶ Positieve invloed:
 - Leerplicht tot 18 jaar
 - Breed uitgebouwd beroepsonderwijs
- ▶ Negatieve invloed:
 - Hoog aantal leerlingen met schoolse vertraging/zittenblijven
 - Hoog aantal leerlingen in BuSO

Vroegtijdig schoolverlaten

► Oorzaken

► Push-factoren:

→ = factoren die llm uit de school duwen

- Schoolmoe
- Persoonlijke en familiale omstandigheden
- Studiekeuze
- Stroeve schoolloopbaan
- Lage schoolbinding
- Spijbelgedrag
- Schoolse vertraging en zittenblijven
- Lage schoolprestaties = faalervaringen
- ...

Vroegtijdig schoolverlaten

► Oorzaken

► Pull-factoren:

→ = factoren die lln uit de school trekken

- Aantrekkingskracht v/d arbeidsmarkt
- Na stage op de werkvloer blijven

► Merk op! VSV is negatief gecorreleerd met lokale jeugdwerkloosheid (effect grootst bij jongeren)

Vroegtijdig schoolverlaten

► Gevolgen:

- Grotere kans op werkloosheid
- Lagere jobkwaliteit
- Meer ziekteverzuim
- Lagere levensstandaard/-verwachting
- Minder sociale participatie
- Lager zelfbeeld/-vertrouwen

Vroegtijdig schoolverlaten

► Oplossingen:

► Meest genoemd in effectmetingen

- Monitoring ($d < 0.3$)
- Mentor ($d > 0.3$)
- Ondersteunen op academische vaardigheden ($d > 0.3$)
- Ondersteunen op psychosociale vaardigheden ($d < 0.3$)
- Leeromgeving op maat ($d > 0.3$)
- Relevante leerstof ($d > 0.3$)

Vroegtijdig schoolverlaten

► Oplossingen:

Werkt	Werkt niet
Preventieve acties	Compenserende acties
Langdurige programma's	Quick fix en korte interventies
Beginnen aan start onderwijsloopbaan	Beginnen in SO
Mentor	Onpersoonlijk contact
Breed en contextgericht werken	Student geïsoleerd werken
Integratie van verscheidene acties	Één actie per keer

Vroegtijdig schoolverlaten

► Meest kwetsbare groep:

- Jongens > meisjes
- Lln met laag opgeleide moeder
- Lln met andere thuistaal dan NL
- Lln met schoolse achterstand !!!

Monitoring in Vlaanderen

► **2 indicatoren om VSV in kaart te brengen**

► Internationaal:

EAK-indicator of Early School
Leaver-indicator

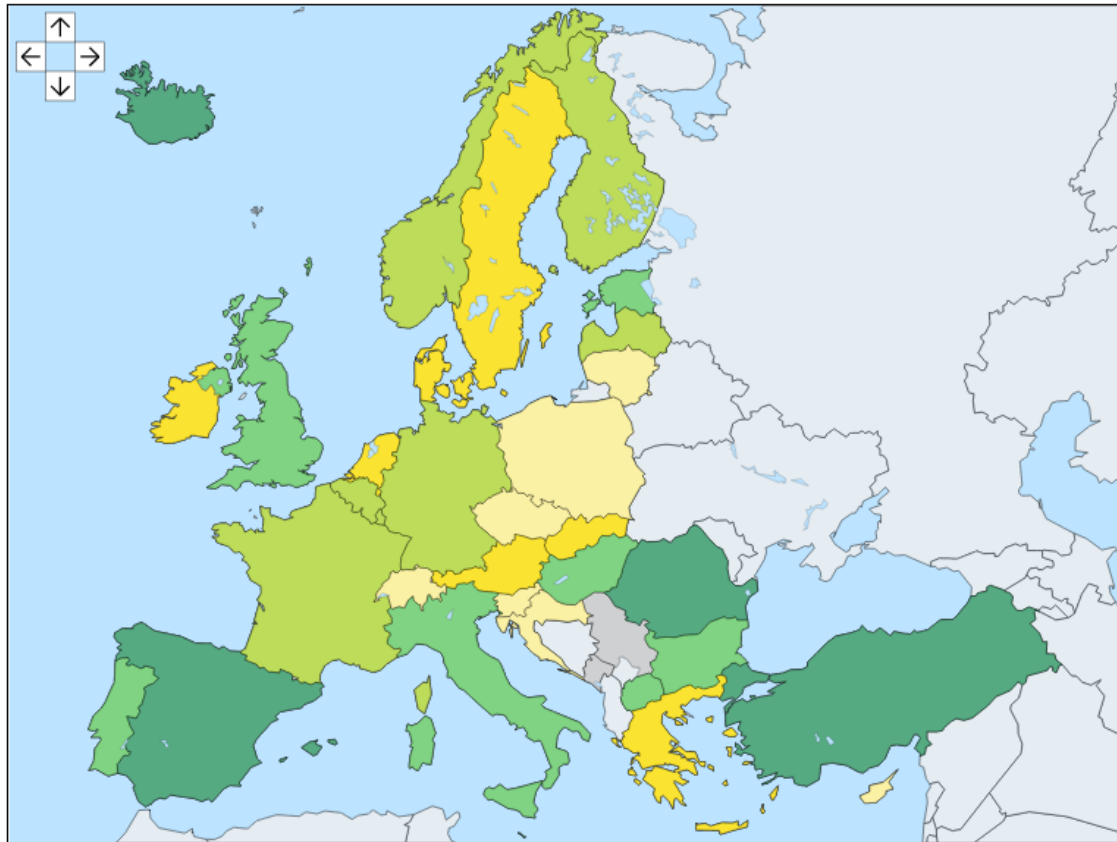
(Enquête naar Arbeidskrachten)

► Vlaams:

VSV-indicator

(Departement Onderwijs & Vorming)

België vs. Europa (EAK)

Data for 2015

Legend

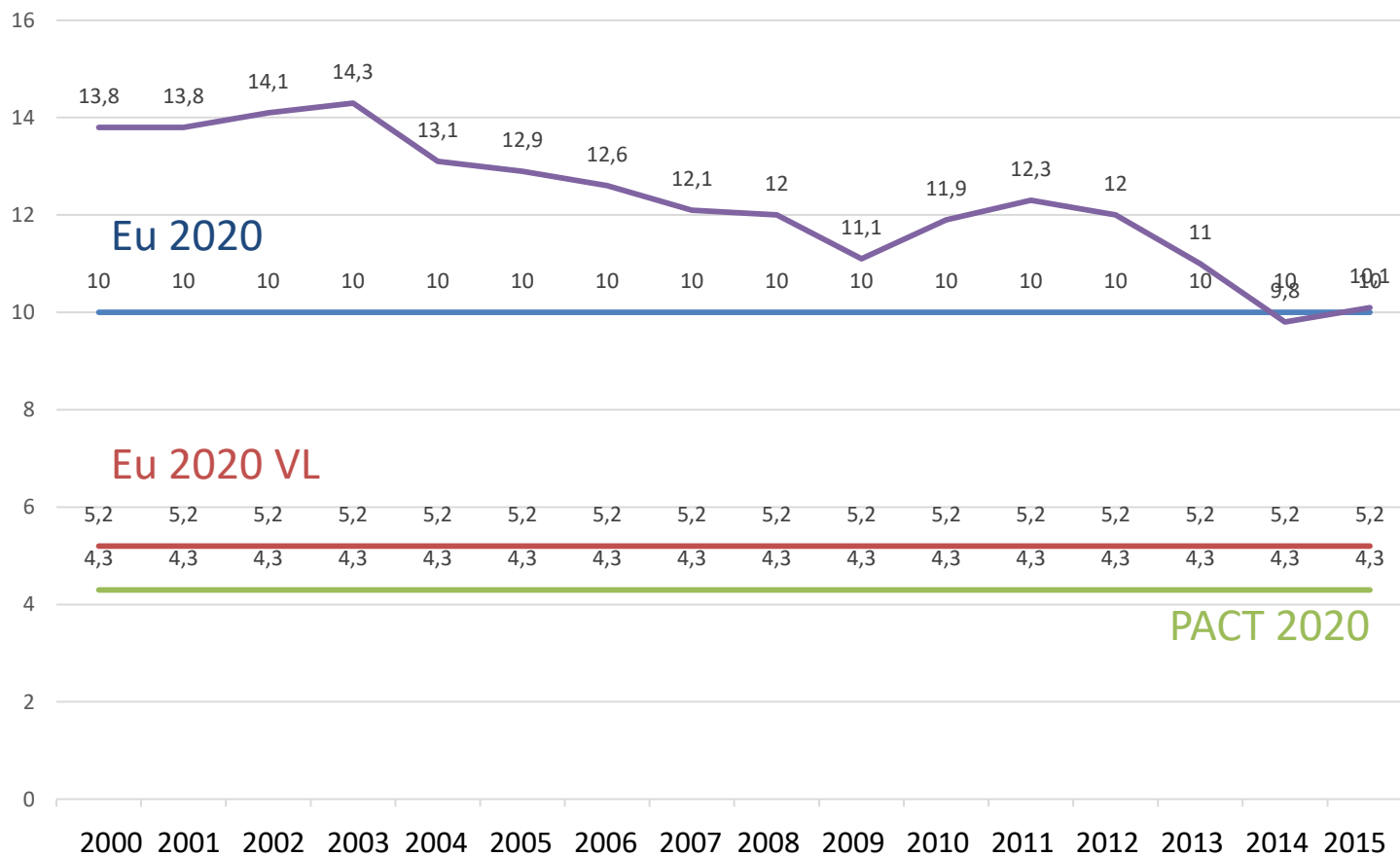
	2.8 to 6.2
	6.2 to 8.2
	8.2 to 10.2
	10.2 to 14.7
	14.7 to 36.4

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

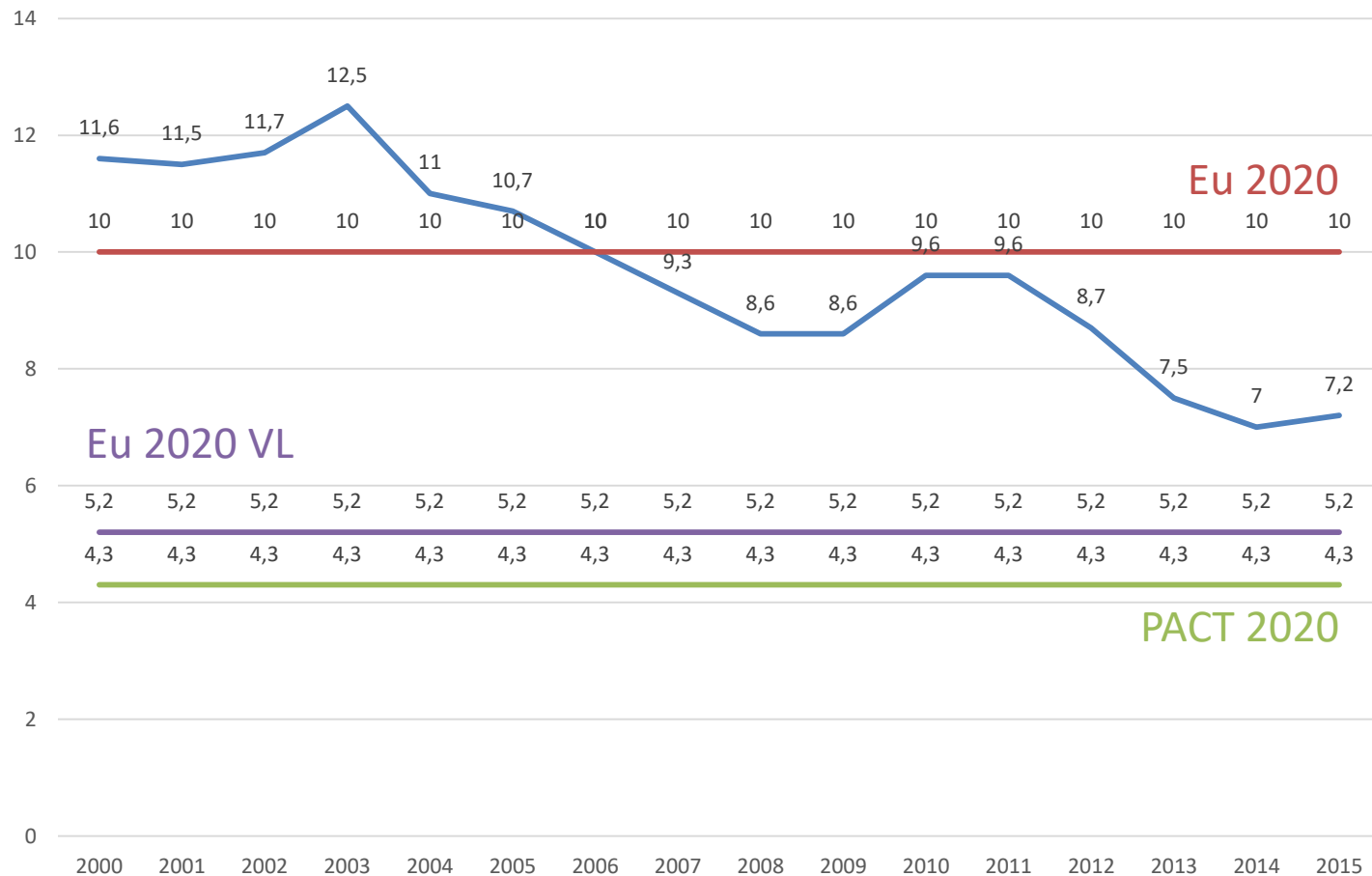
België (EAK)

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

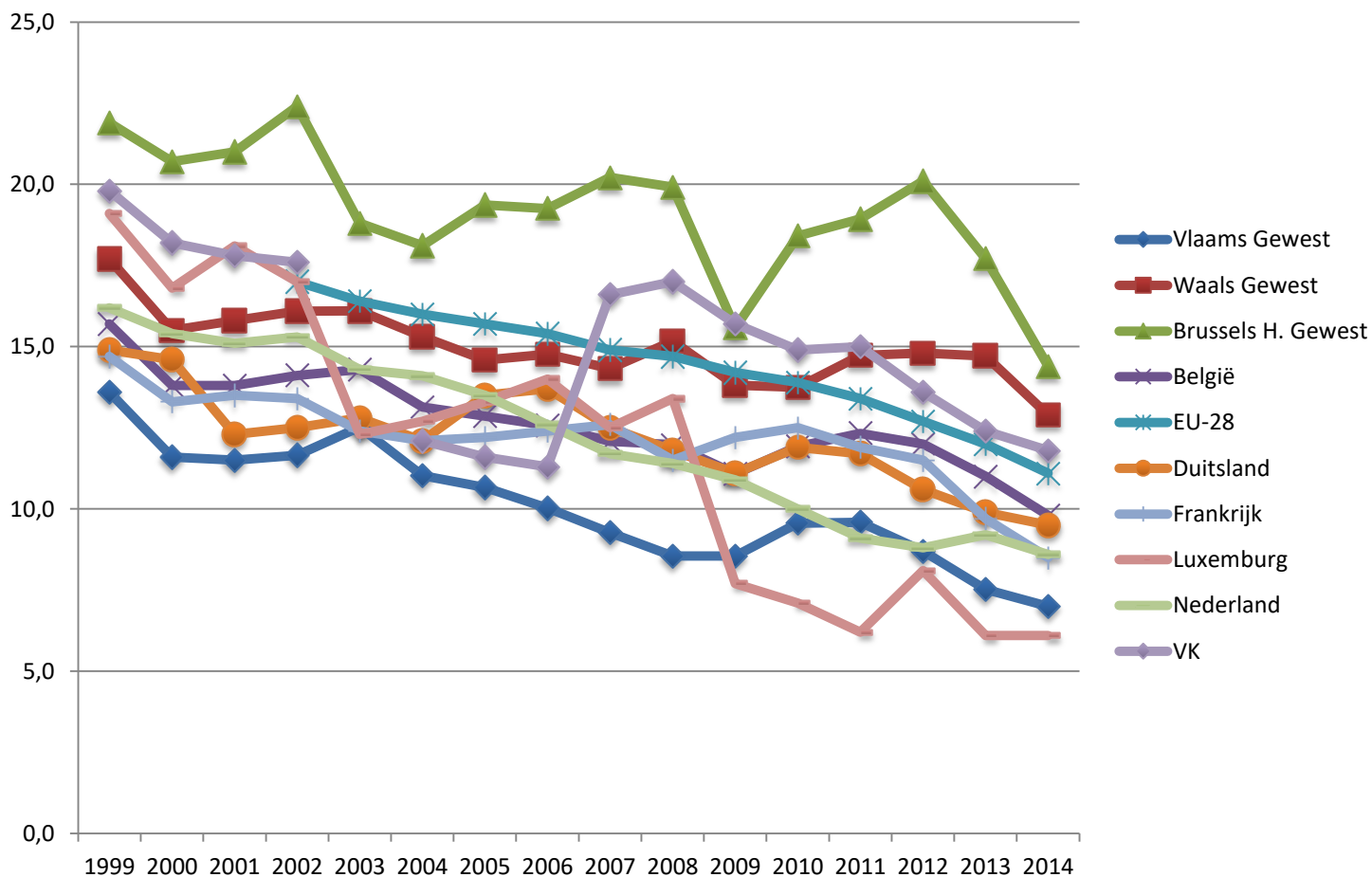
Vlaanderen (EAK)

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Evolutie gewesten en buurlanden

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Monitoring in Vlaanderen

► Verschil tussen de 2 indicatoren om VSV in kaart te brengen

EAK-indicator	Vlaamse VSV-indicator
18-24 j zonder minimale kwalificatie (diploma hoger SO), die afgelopen 4 weken geen opleiding of onderwijs volgde	Niet-leerplichtigen zonder minimale kwalificatie
EAK-enquête	Administratieve gegevens departement O&V + Syntra
Vlaams Gewest	Vlaams onderwijs

Monitoring in Vlaanderen

► **Verschil tussen de 2 indicatoren om VSV in kaart te brengen**

EAK-indicator	Vlaamse VSV-indicator
Internationale vergelijking mogelijk	Internationale vergelijking onmogelijk
Steekproef (jaarlijkse schommelingen)	Populatie -> betrouwbaarder
Mix van VSV, TKO en LLL	Enkel VSV
Minder gevoelig voor beleid	Gevoelig voor beleid

Monitoring in Vlaanderen

► Vlaamse VSV-indicator

% VSV in jaar X =

$$\left(\frac{\text{Aantal VSV in jaar X}}{\text{Aantal VSV in jaar X} + \text{aantal gekwalificeerden in jaar X}} \right) * 100$$

*= Verhouding niet-gekwalficeerden vs.
gekwalficeerden*

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

- ▶ **Cijferrapport voor schooljaren 2009-2010 t.e.m. 2014-2015**
- ▶ Recenter cijfers worden zeer binnenkort gepubliceerd op www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistiek

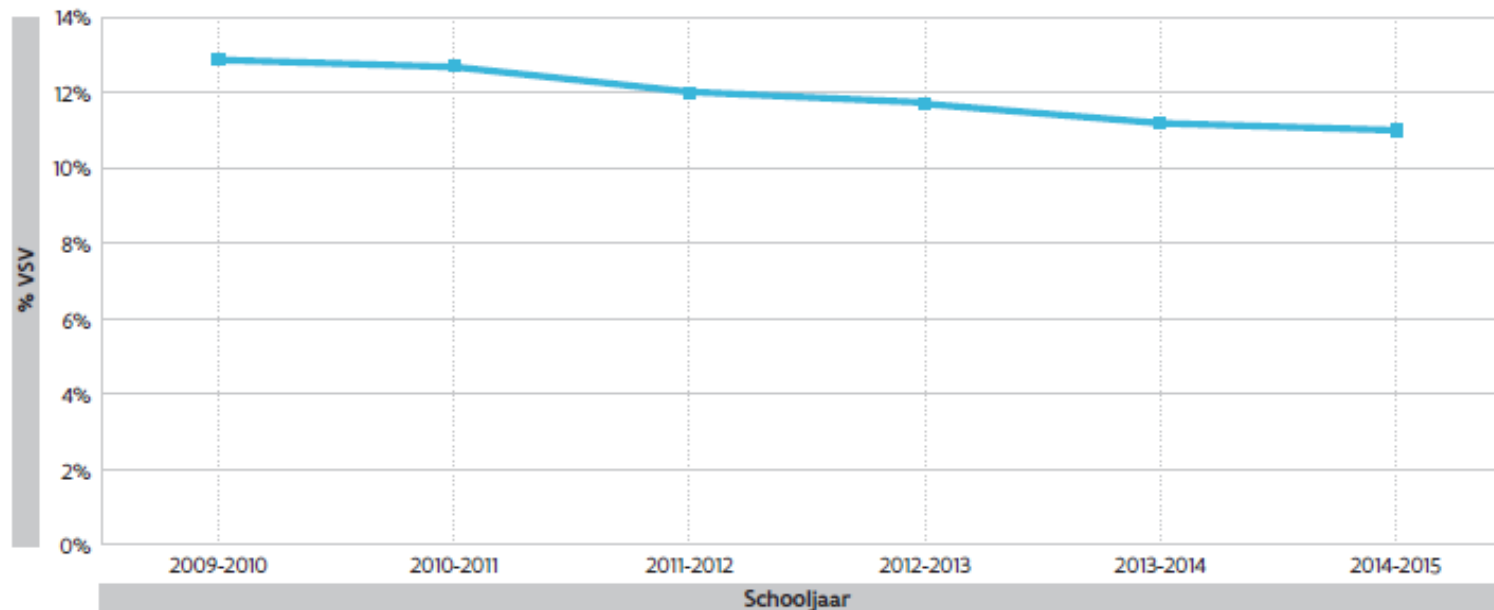
Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

- ▶ Dalende trend
- ▶ Grote regionale verschillen
- ▶ % VSV is het hoogst in stelsel Leren & Werken

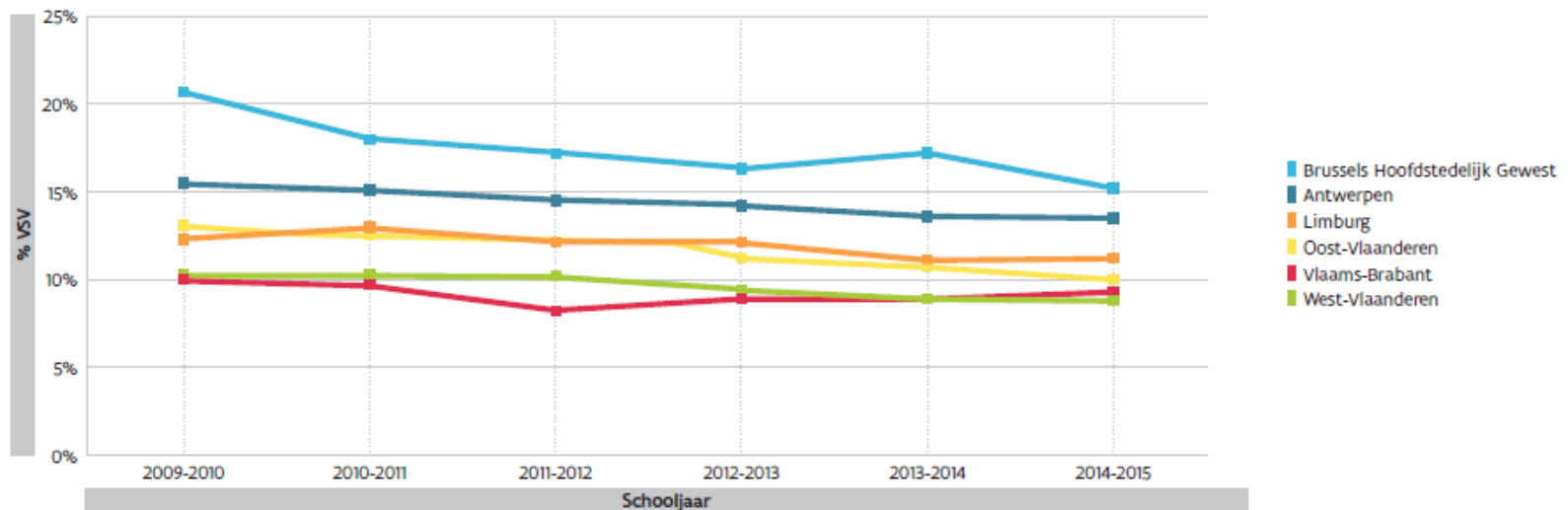
Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV op Vlaams niveau

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/provincie of BHG volgens vestigingsplaats

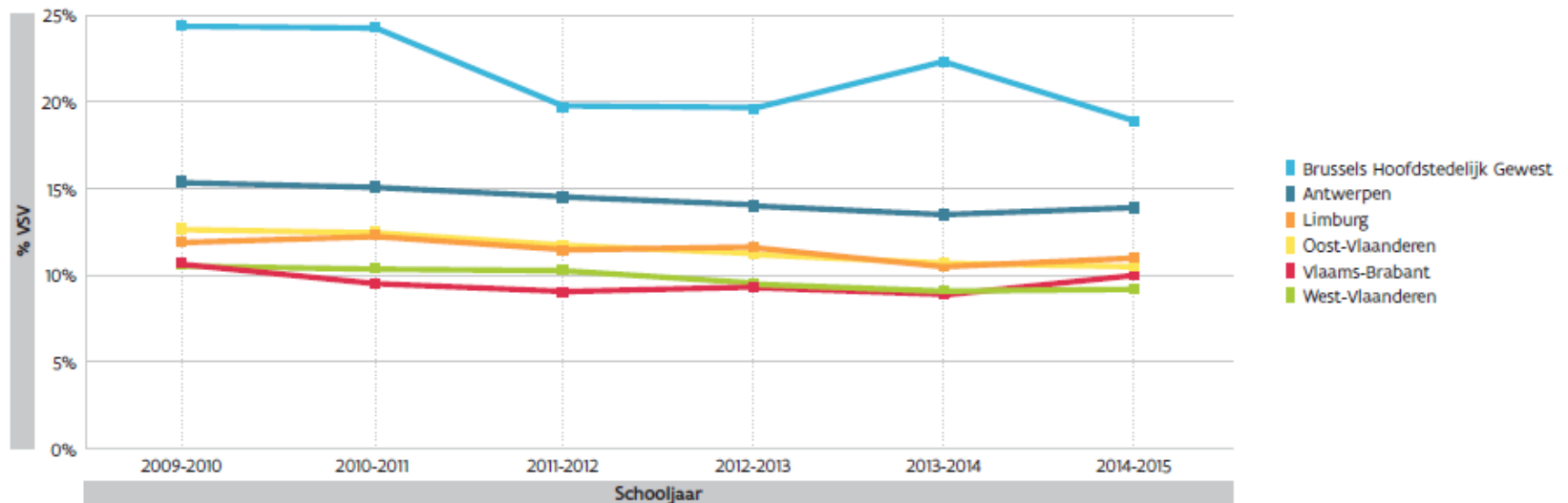

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

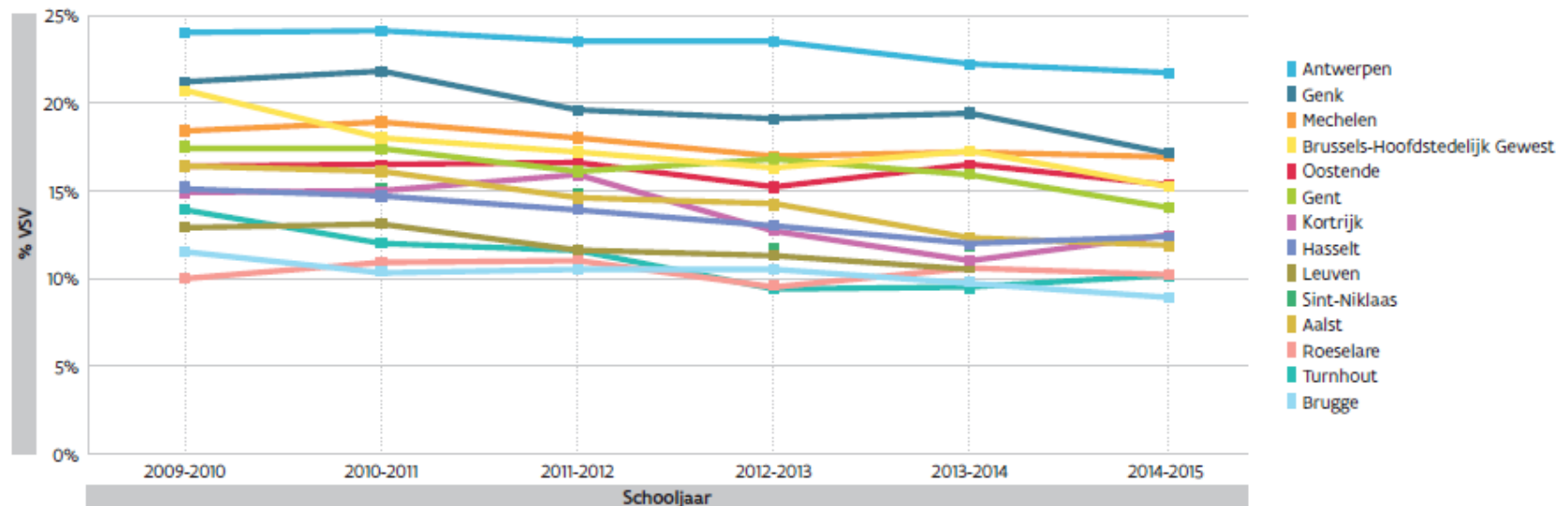
Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/provincie of BHG volgens woonplaats

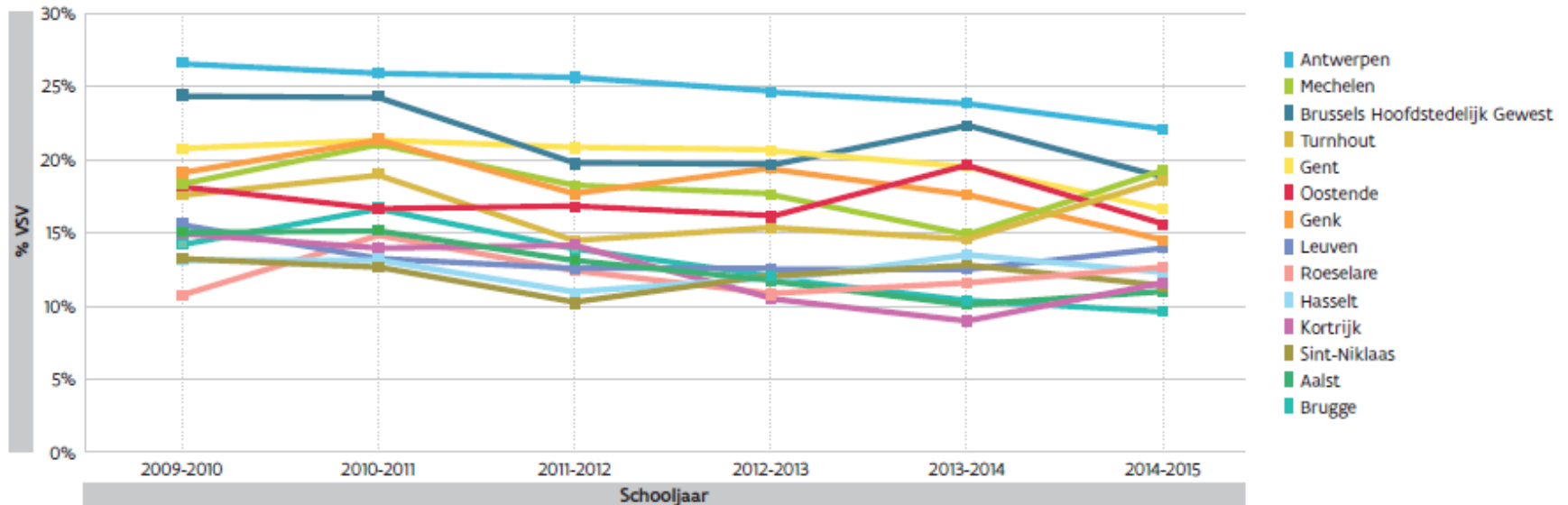
Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/centrumstad of BHG volgens vestigingsplaats

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/centrumstad of BHG volgens

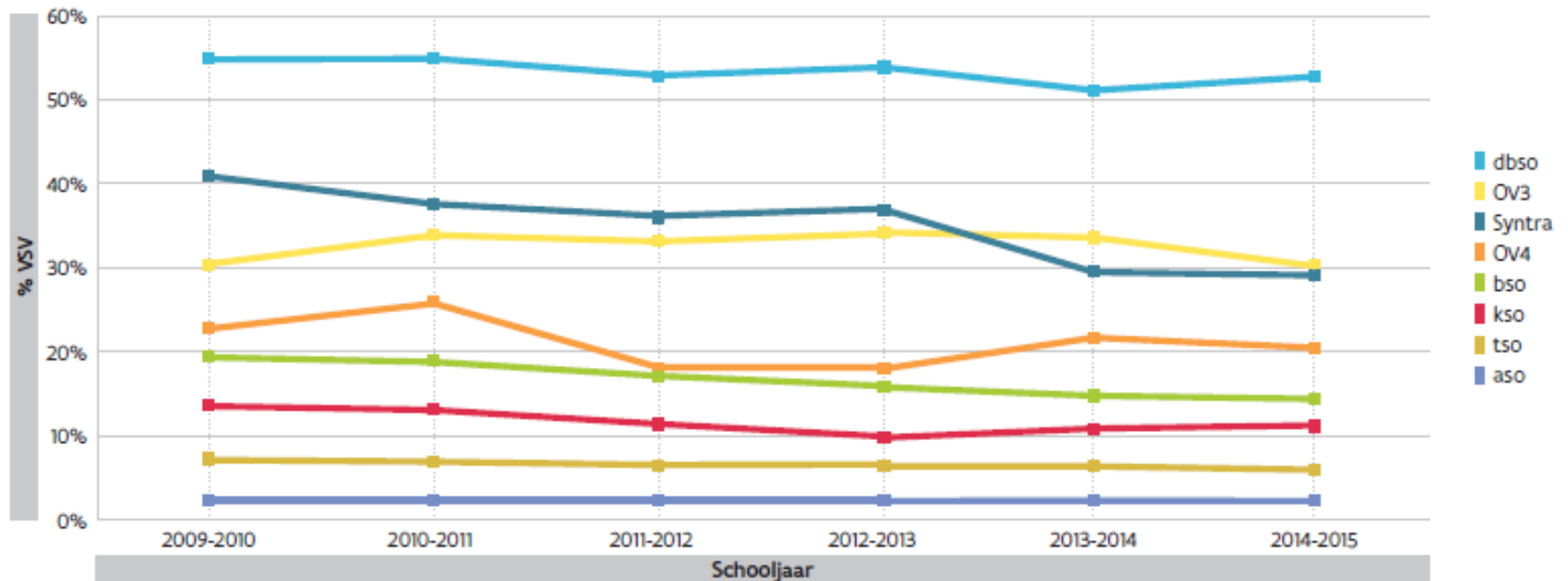

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

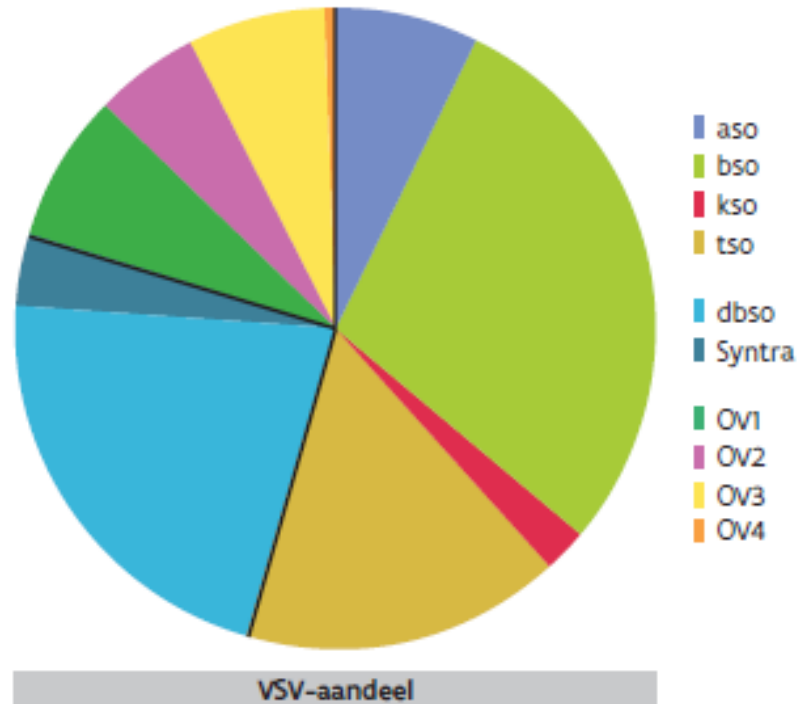
VSV volgens onderwijsvorm

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

Aandeel VSV

Schooljaar 2014-2015

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

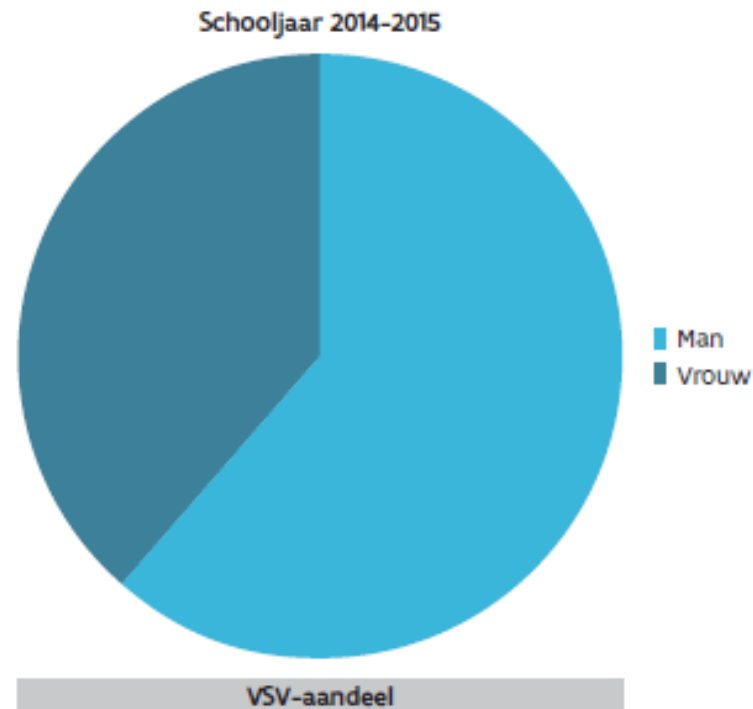
► Meest kwetsbare groep:

- Jongens > meisjes
- Lln met laag opgeleide moeder
- Lln met andere thuistaal dan NL
- Lln met schoolse achterstand !!!

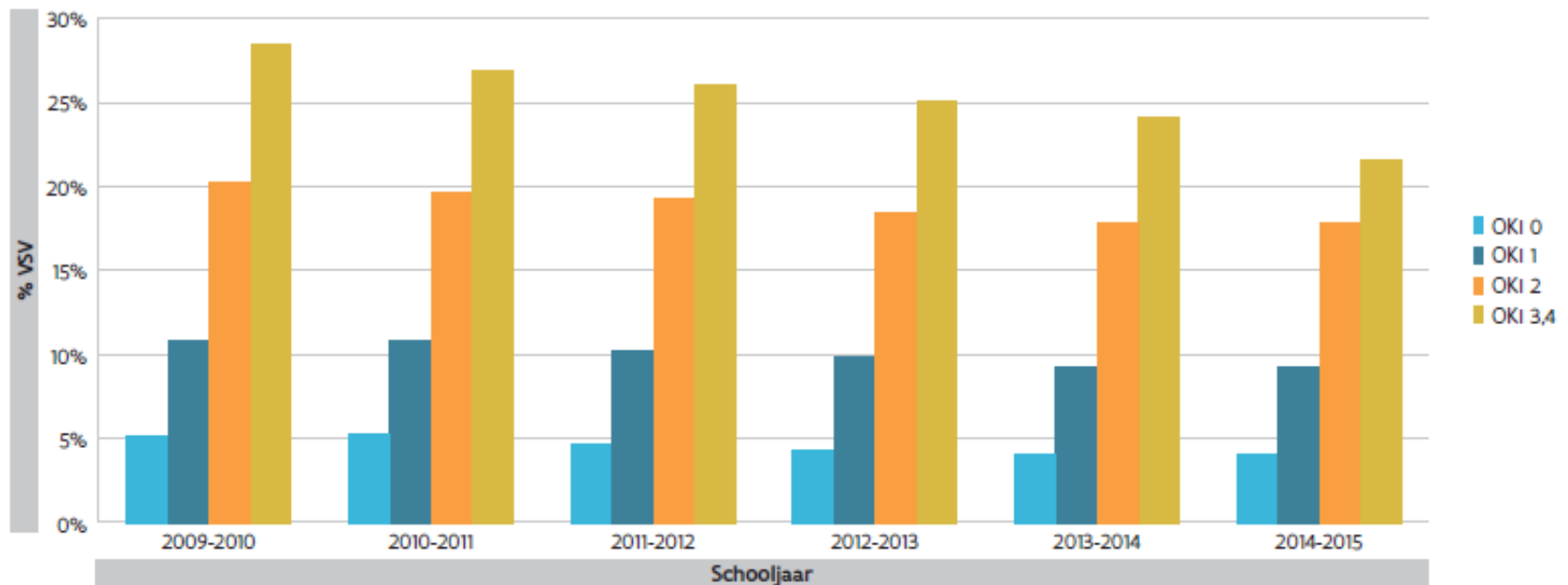
Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/geslacht en aandeel

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV/OKI-waarde

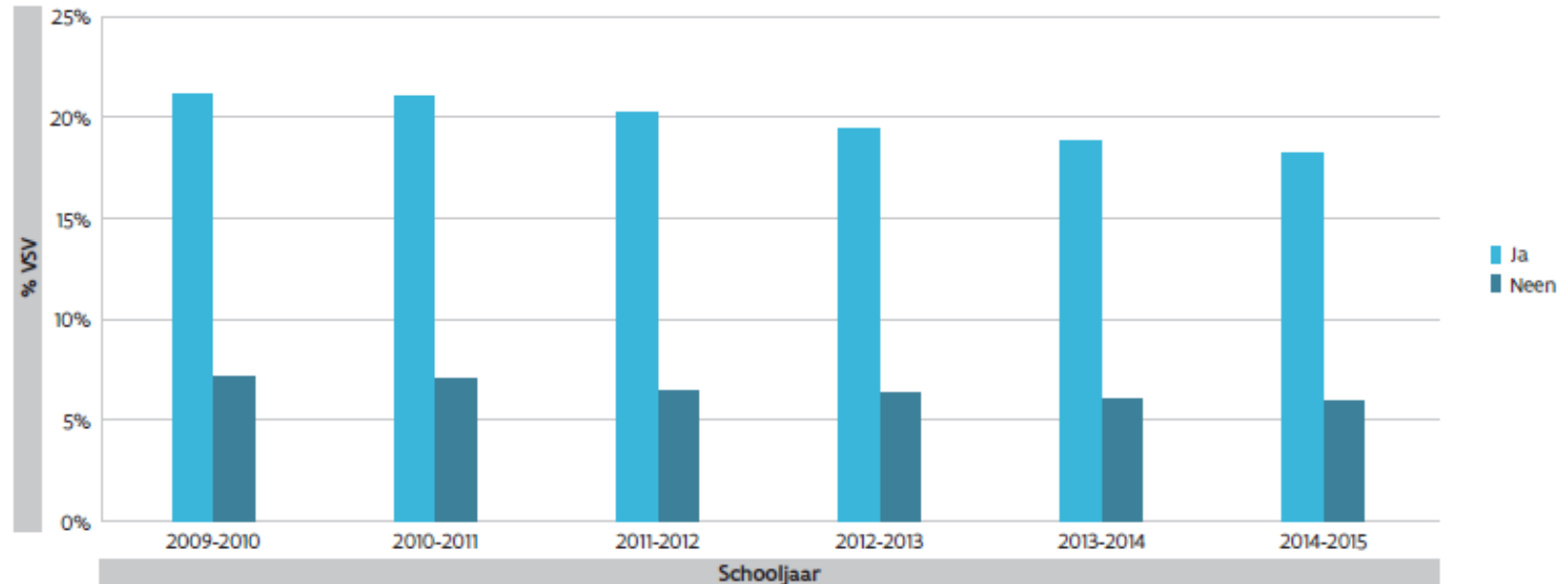

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV – opleidingsniveau moeder

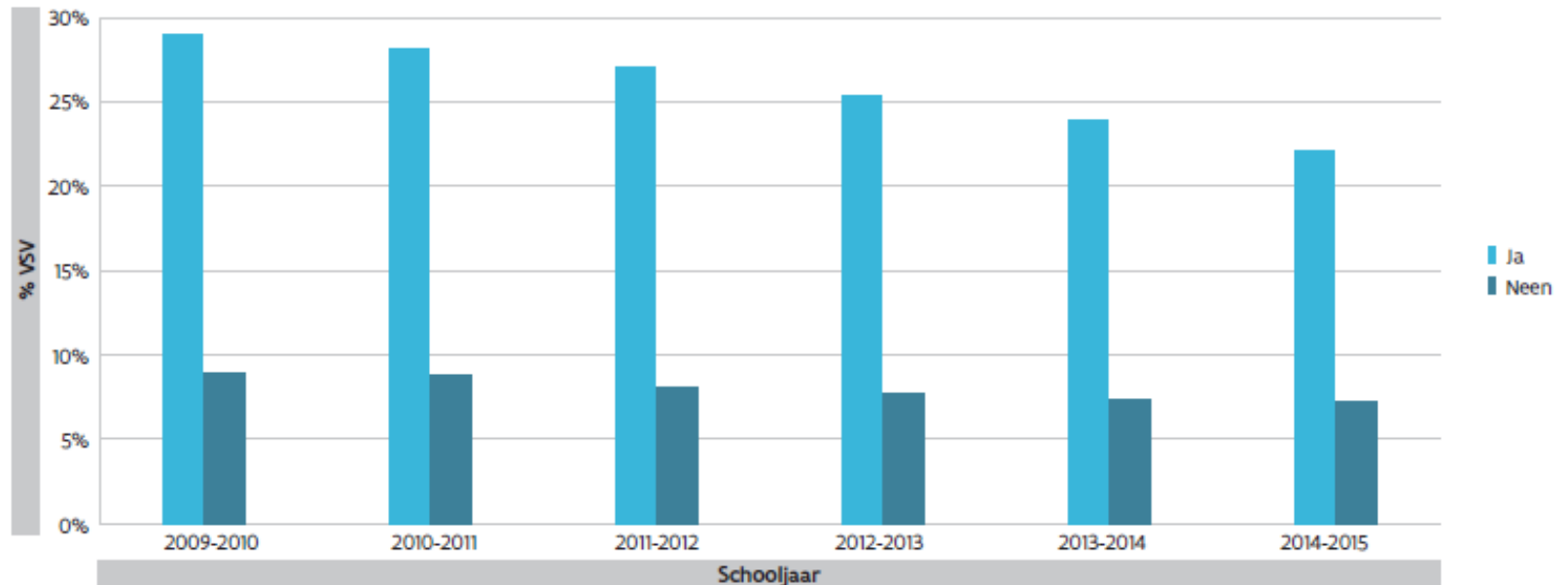

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV – gezinstaal

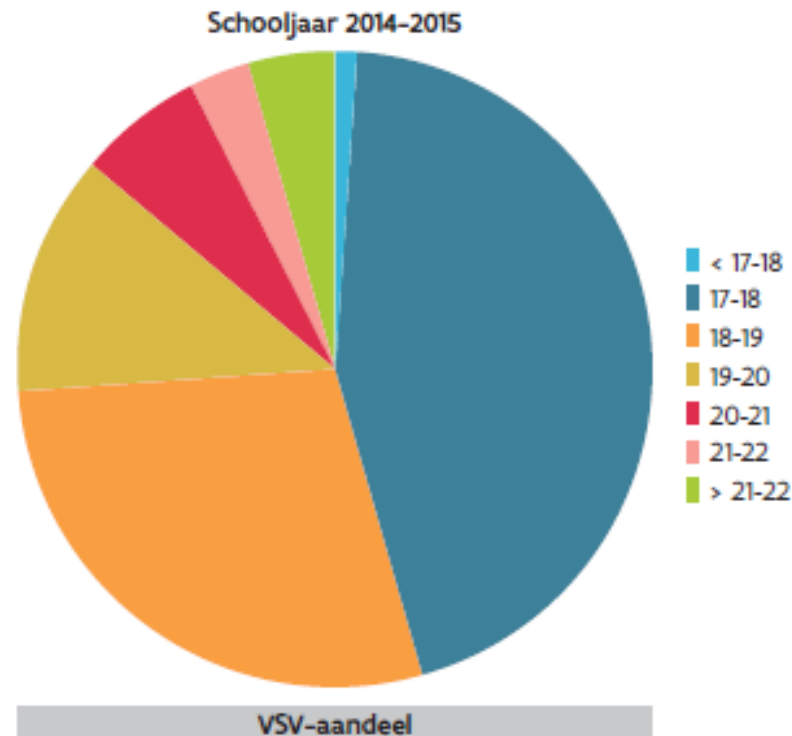

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Cijferrapport 'Vroegtijdig schoolverlaten in het Vlaams onderwijs'

VSV – leeftijd

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Steden- en gemeenterapporten VSV

- ▶ **VSV-cijfers geaggregeerd op steden- en gemeenteniveau**
- ▶ **Drie documenten (pdf-formaat) :**
 - Toelichting (leeswijzer met uitleg bij de variabelen)
 - Rapport volgens gemeente v/d vestigingsplaats
 - Rapport volgens gemeente v/d woonplaats v/d lln
 - ! Dataloep: interactiviteit
- ▶ **Inhoud:**
 - Analooog aan macrorapport

Databundels VSV

- ▶ i.k.v. informatierijke omgeving voor scholen
- ▶ VSV-cijfers geaggregeerd op schoolniveau
- ▶ Één pdf-document + leeswijzer (definities en voorbeelden)
- ▶ **Doelgroep:**
 - Voltijds gewoon secundair onderwijs
 - DBSO
 - BuSO

Meer info

- ▶ Statistieken op basis van de indicator (schooljaar 2009-2010 t/m 2012-2013): het Vlaams macrorapport (cijfers geaggregeerd op Vlaams niveau) + de gemeenterapporten (cijfers voor alle 308 + 19 gemeenten)
▶ <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistiek/en>
- ▶ EAK cijfers 'early school leaver' voor internationale vergelijking:
▶ www.steunpuntwse.be/cijfers
- ▶ Wetenschappelijk syntheseverslag over vroegtijdig schoolverlaten (2011)
▶ http://www.ond.vlaanderen.be/obpwo/studiedagen/20110531/wetenschappelijk_syntheserapport_vroegtijdigschoolverlaten_31_mei_2011.pdf
- ▶ Artikel over VSV in de Sociale Staat van Vlaanderen 2013
▶ <http://www4.vlaanderen.be/dar/svr/Pages/2013-11-06-ssv2013.aspx>

Vlaanderen **DEPARTEMENT**

is onderwijs & vorming ONDERWIJS & VORMING

- ▶ Onderzoek naar VSV door het steunpunt Studie- en Schoolloopbanen (Van Landeghem e.a.)